

СИЛАБУС ПРАКТИК СТУДЕНТІВ

Рівень вищої освіти   *Перший (бакалаврський) рівень*
Ступінь вищої освіти   *Бакалавр*
Галузь знань   *19 Архітектура та будівництво*
Спеціальність   *193 Геодезія та землеустрій*
Освітня кваліфікація   *Бакалавр з геодезії та землеустрою*
Кваліфікація в дипломі   *Ступінь вищої освіти – Бакалавр*
Спеціальність – 193   *Геодезія та землеустрій*
Освітня програма   *– Геодезія, землеустрій та кадастр*

ЗМІСТ

1 Загальні положення	4
2 Види практик та вимоги до них	5
2.1 Навчальна практика	6
2.1.1. Мета і задачі практики	6
2.1.2. Бази практики	6
2.1.3. Організація і керівництво практикою	7
2.1.4. Підведення підсумків практики	7
2.1.5. Матеріально-технічне забезпечення практики	7
2.2. Виробнича практика	8
2.2.1. Мета і задачі практики	8
2.2.2. Бази практики	8
2.2.3. Організація і керівництво практикою	8
2.2.4. Підведення підсумків практики	12
2.2.5. Матеріально–технічне забезпечення практики	12
2.3. Переддипломна практика	13
2.3.1. Мета і задачі практики	13
2.3.2. Бази практики	13
2.3.3. Організація і керівництво практикою	13
2.3.4. Підведення підсумків практики	15
2.3.5. Матеріально-технічне забезпечення практики	15
3. Список літератури	16

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Наскрізна програма практики охоплює увесь період навчання студентів вищих навчальних закладів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» згідно до навчальних планів відповідної спеціальності УкрДУЗТ.

Програма практики складена у відповідності до: «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого Міністерством освіти України 8 квітня 1993 року; «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів залізничного транспорту I–IV рівнів акредитації», затвердженого наказом Укрзалізниці 28 лютого 2002 року за №94–Ц; «Переліку робітничих професій для оволодіння студентами вищих навчальних закладів залізничного транспорту I–IV рівнів акредитації», затвердженого наказом Міністерства транспорту України від 12.03.2004 р. № 200; Постанови Кабінету Міністрів від 27.08.2010 № 787 «Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо–кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра» зі змінами №267 від 17.03.2011, №516 від 18.05.2011, №576 від 01.06.2011, №227 від 21.03.2012, № 683 від 05 червня 2013 року, положення УкрДУЗТ від 30 червня 2015 р. (протокол № 5), положення УкрДУЗТ від 26 червня 2020 р. (протокол № 5) <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/polozhennja-pro-provedennja-praktiki-studentiv-ukrduzt.pdf>.

Програма практики містить перелік, термін проходження та основні положення про кожен вид практики та рекомендації щодо видів, форм, тестів перевірки рівня знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти в залежності від форми навчання, для кожного кваліфікаційного рівня, бакалавра (див. таблицю. 1).

1.1 Практика студентів є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців у вищих навчальних закладах залізничного транспорту і проводиться з врахуванням вимог «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993р. № 93) та «Положення про організацію та проведення практики студентів вищих навчальних закладів на підприємствах залізничного транспорту (Наказ Генерального директора Укрзалізниці № 015–Ц/09 від 05.02.2013р.) відповідно до виду практики у навчальному закладі або на виробничих базах практики.

1.2 Метою всіх практик є закріплення та поглиблення теоретичних знань, які здобуті у результаті вивчення дисциплін; засвоєння студентами практичних прийомів проведення вимірювань на місцевості за допомогою геодезичних інструментів, при виконанні топографічних зйомок, методів математичної обробки та графічного оформлення результатів вимірювань; вивчення використання топографо–геодезичної продукції у землевпорядному виробництві; отримання студентами професійних знань та навичок розв'язання організаційних та виховних питань в трудових колективах, які необхідні для майбутньої діяльності в різних організаціях землевпорядного спрямування.

1.3 Залежно від конкретного курсу практика студентів передбачає одержання необхідного обсягу практичних знань, умінь та навичок відповідно до освітньо–кваліфікаційних рівнів: бакалавра.*

1.4 Залежно від конкретного курсу навчання практика може бути таблиця 1.

2. ВИДИ ПРАКТИК ТА ВИМОГИ ДО НИХ

Таблиця 1 – Відомості про наскрізну практику студентів спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій (відповідно до графіку навчального процесу)

Вид практики	Курс	Семестр	Тривалість в тижнях	Кафедра, що організує проведення практики	Дисципліна, теоретичні знання, які закріплюються на практиці	Місце проходження практики	Форма звітності	Вид контролю	Кваліфікаційний рівень
Навчальна з геодезії	1/2	2/4	4/4	ВПГЗ	Інженерна геодезія	УкрДУЗТ	Звіт	Залік	Бакалавр
Виробнича із землеустрою	2с	4	5	ВПГЗ	Всі спеціальні дисципліни навчального плану	База практик	Звіт, характеристика	Залік	
Виробнича із землеустрою	3	6	5	ВПГЗ	Всі спеціальні дисципліни навчального плану	База практик	Звіт, характеристика	Залік	
Переддипломна бакалавр	3с/4	6/8	2	ВПГЗ	Всі спеціальні дисципліни навчального плану	База практик	Звіт, характеристика	Залік	Бакалавр

*Примітка: Для проведення практики, залежно від етапу, мети та завдань, базовими місцями можуть бути:

- територія Українського державного університету залізничного транспорту ;
- НВП ТОВ «Навігаційно–геодезичний центр»;
- Харківське геодезичне відділення ДП «Український Державний головний науково–дослідний і виробничий інститут інженерно–технічних і екологічних вишукувань УКРНДПНТВ»;
-

2.1 НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА (геодезична I курс, II курс)

2.1.1 Мета і задачі практики

Мета навчальної геодезичної практики є здобуття студентами навиків самостійного виконання комплексів геодезичних робіт при створенні різними способами планового і висотного обґрунтувань крупномасштабних зйомок обмежених ділянок земної поверхні, рішення задач виносу в натуру елементів інженерних споруд в умовах, наближених до виробничих; закріплення, поглиблення і розширення теоретичних знань, отриманих студентами під час вивчення курсу «Геодезія»; зацікавлення студента до майбутньої професії.

«Геодезія» є базовою дисципліною для студентів за спеціальністю 193 «Землеустрій та кадастр». Вона закладає основи знань для вивчення наступних спеціальних дисциплін: «Топографія», «Геодезичні прилади», «Фотограмметрія», «Математична обробка результатів вимірів», «Інженерна геодезія», «Основи землевпорядкування», і ін.

Основним завданням навчальної геологічної практики є закріплення і поширення знань, одержаних студентами на лекціях, лабораторних роботах з інженерної геології, ознайомлення в польових умовах з геоморфологією, геологічною будовою і гідрогеологією місцевості, які визначають оцінку і прогноз інженерно-геологічних умов для відводу земель при будівництві залізниць, споруд та будівель.

Виробнича практика із землеустрою проводиться з метою формування у студентів, на базі одержаних під час навчання в Університеті теоретичних знань та практичної підготовки, професійних компетентностей для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих і ринкових умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

2.1.2 Бази практики

Навчальна геодезична практика проводиться на спеціальному полігоні, який має опорну геодезичну сітку і залізничні об'єкти.

При проходженні практики студенти зобов'язані:

- вчасно прибути на об'єкти практики;
- повністю виконувати поставлені завдання;
- чітко дотримуватися трудової дисципліни, правил техніки безпеки і внутрішнього розпорядку;
- нести відповідальність за результати роботи на рівні зі штатними працівниками підприємства або підрозділу;
- систематично вести щоденник практики;
- вчасно підготувати і захистити звіт про практику;
- одержати додаткове індивідуальне завдання з практики від керівника дипломного проекту або керівника практики.

Для студентів, які прибули на об'єкти практики із запізненням, строк практики продовжується за рахунок канікул.

Студенти, які не виконали програму практики, одержали негативний відгук після проходження практики, направляються на інші підприємства для повторного

проходження в період канікул або відраховуються з університету.

Після закінчення практики студенти представляють керівникові від кафедри звіт про практику і складають залік.

Керівник практики від університету повинен:

- протягом 3-5 днів повідомити керівництво будівельного факультету про студентів, що прибули на підприємство для проходження практики;
- перевірити наявність наказу про зарахування студентів на практику;
- перевірити наявність проведення інструктажу з техніки безпеки на підприємстві;
- перевірити побутові умови, відповідність місця практики програмі практики;
- постійно контролювати умови праці і побуту студентів, вести таблиць виходу студентів на практику;
- надати допомогу студентам у виконанні їх виробничих обов'язків, у підборі матеріалів для звіту про практику;
- систематично перевіряти збір матеріалу для звіту.

Керівник практики від кафедри вишукувань та проектування шляхів сполучення, геодезії та землеустрою затверджує у декана будівельного факультету списки розподілу студентів за місцями практики, подає їх завідувачу практикою для оформлення наказу.

За висновком декана будівельного факультету студенти направляються на практику у випадку, коли місце проходження практики відповідає усім вимогам програми практики.

Навчальна геологічна практика проводиться шляхом занять та екскурсій, на яких вивчається матеріал, який не ввійшов до календарного плану лекцій і лабораторних занять:

- фізико-географічна характеристика Харківської області;
- геологія Харківщини;
- корисні копалини Харківської області тощо.

Керівництво навчальною геологічною практикою здійснює викладач геології, який організовує роботу бригад згідно з робочою програмою і графіком. Керівник практики або уповноважена особа, яка має дозвіл, повинен організувати впровадження ввідного інструктажу з охорони праці та вивчення діючих правил внутрішнього розпорядку. Керівник практики повинен створювати умови для виконання програми практики та індивідуальних завдань усіма студентами-практикантами. Під час зборів, які проводяться на початку навчальної інженерно-геологічної практики, студенти мають чіткі та конкретні рекомендації про те, що і як вони повинні зробити для виконання програми з практики. Після проходження практики студент повинен:

- знати геоморфологічні особливості, геологічну будову і гідрогеологічні умови місцевості, їх взаємозв'язок та вплив на проектування і технологію будівництва залізниці, об'єктів і будівель залізничного транспорту;
- вміти в польових умовах відрізнити окремі генетичні типи гірських порід, визначати ознаки, несприятливі для будівництва й експлуатації споруд, фізико-геологічні процеси, грамотно виконувати елементарні види польових інженерно-геологічних робіт;

– мати уяву про склад, обсяги і методи проведення польових та інженерно-геологічних висновків по будівництву на ділянці, що вивчається.

2.1.3. Підведення підсумків практики.

Звіт з навчальної геодезичної практики складається один на бригаду і містить усі матеріали (польові журнали, розрахункові відомості, креслення) та їх перелік, що є підставою для отримання заліку студентами.

Під час навчальної геологічної практики кожен студент оформляє щоденник, який містить інформацію за кожен день. Бригадний звіт складається під час камеральних робіт. План цього звіту надається студентам. Щоденник і бригадний звіт оформляється від руки згідно ЄСКД. Бригадний звіт складається з основних тем, опису робіт, які виконувала бригада під час маршрутів, занять, екскурсій. Містить графічний матеріал: схеми та описи оголень, геологічні розрізи, план інженерно–геологічної зйомки, схему маршрутів, розгортки шурфів, зразки ґрунтів.

Після завершення всієї програми практики, перевірки керівниками груп щоденників і звітів, студенти складають залік. Напередодні їм дають перелік питань, які розглядають під час заліку. Результати складання заліку з практики заносяться в екзаменаційну відомість, проставляються в заліковій книжці і в журналі обліку успішності.

2.1.4. Підведення підсумків практики.

Звіт з навчальної геодезичної практики складається один на бригаду і містить усі матеріали (польові журнали, розрахункові відомості, креслення) та їх перелік, що є підставою для отримання заліку студентами.

Під час навчальної геологічної практики кожен студент оформляє щоденник, який містить інформацію за кожен день. Бригадний звіт складається під час камеральних робіт. План цього звіту надається студентам. Щоденник і бригадний звіт оформляється від руки згідно ЄСКД. Бригадний звіт складається з основних тем, опису робіт, які виконувала бригада під час маршрутів, занять, екскурсій. Містить графічний матеріал: схеми та описи оголень, геологічні розрізи, план інженерно–геологічної зйомки, схему маршрутів, розгортки шурфів, зразки ґрунтів.

Після завершення всієї програми практики, перевірки керівниками груп щоденників і звітів, студенти складають залік. Напередодні їм дають перелік питань, які розглядають під час заліку. Результати складання заліку з практики заносяться в екзаменаційну відомість, проставляються в заліковій книжці і в журналі обліку успішності.

2.1.5. Матеріально–технічне забезпечення практики

Фінансування проведення навчальної практики студентів, які навчаються за кошти Державного бюджету України, здійснюється за рахунок та в межах затверджених лімітів на утримання навчального закладу.

Навчальна практика студентів, які навчаються за кошти фізичних або юридичних осіб, фінансується за рахунок коштів, сплачених за навчання фізичною або юридичною особою.

2.2. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА **(із землеустрою Іс–ІІІ курс)**

2.2.1. Мета і задачі практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, які здобуті у результаті вивчення дисциплін; засвоєння студентами практичних прийомів проведення вимірювань на місцевості за допомогою геодезичних інструментів, при виконанні топографічних зйомок, методів математичної обробки та графічного оформлення результатів вимірювань; вивчення використання топографо–геодезичної продукції у землевпорядному виробництві; отримання студентами професійних знань та навичок розв’язання організаційних та виховних питань в трудових колективах, які необхідні для майбутньої діяльності в різних організаціях землевпорядного спрямування.

Основним завданням виробничої практики із землеустрою є:

- закріплення отриманих знань та ознайомлення з методами й технікою виконання вимірювань на земній поверхні, що виконуються з метою вивчення фігури Землі, а також побудови геодезичної основи для створення карт, планів і профілів та розв’язання різних прикладних задач;
- ознайомлення з організацією робіт із землеустрою, топографічних і картографічних робіт; з роботою і участю в роботі з ведення державного земельного кадастру та моніторингу земель;
- вивчення земельно–кадастрової документації, до якої відносяться кадастрові карти, плани, схеми, графіки, текстові та інші матеріали, які містять відомості про межі та площі земельних ділянок власників землі і землекористувачів, правовий режим земель, що перебувають у державній, колективній і приватній власності, їх кількість і якість, народногосподарська цінність і продуктивність по землевласникам і землекористувачам, населених пунктах, територіях сільських, селищних, міських, районних та обласних Рад народних депутатів;
- збір інформації по темі науково–дослідної роботи студента.

2.2.2. Бази практики

Практика студентів спеціальності 193 – Геодезія і землеустрій проводиться на базах практики, які мають відповідати вимогам наскрізної програми спеціальності.

Перелік баз практики для студентів, які навчаються за кошти Державного бюджету України на профільні підприємства:

- НВП ТОВ «Навігаційно–геодезичний центр»;
- Харківське геодезичне відділення ДП «Український Державний головний науково–дослідний і виробничий інститут інженерно–технічних і екологічних вишукувань УКРНДПНТВ».

2.1.3. Організація і керівництво практикою

Виробнича практика, згідно вимог і профілю підготовки студентів за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій», проводиться в наукових установах, організаціях, підприємствах (установах), які виконують роботи у сфері геодезії, землеустрою, геоінформатики та картографії та мають відповідне матеріально–технічне та організаційне забезпечення на основі укладених договорів.

Розподіл студентів на підприємства для проходження виробничої практики

проводиться кафедрою і оформлюється наказом ректора.

Студенти можуть самостійно підібрати для себе базу практики та запропонувати її для проходження виробничої практики за наявності належним чином оформлених статутних документів підприємства. При наявності вакантних місць студенти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає змісту робочої програми практики.

Вищі навчальні заклади щорічно, не пізніше двох місяців після початку практики подають до Служби кадрів залізниць пропозиції щодо організації виробничої (технологічної) практики студентів окремо для студентів, які навчаються за рахунок коштів Державного бюджету України на замовлення Укрзалізниці, та студентів, які навчаються за рахунок коштів підприємств залізничного транспорту. При виборі структурного підрозділу для проходження студентом практики вищий навчальний заклад та залізниця (підприємство) повинні врахувати місце постійного проживання студента з метою забезпечення, як правило, його проживання у батьків (на власній житловій площі). Студенти, які навчаються за рахунок коштів підприємств або уклали з підприємством угоду про цільову підготовку, направляються на практику на зазначені підприємства, що повинно вказуватись у пропозиціях вищого навчального закладу. У пропозиціях також має визначатись для кожної залізниці, підприємства (їх структурних підрозділів), термін проведення практики, кількість студентів по кожній спеціальності, форма навчання, форма оплати держбюджет, контракт) наявність угод з підприємством (про цільове навчання студентів за рахунок коштів Державного бюджету, за рахунок коштів підприємств, їх № та дату укладання), а також назви посад, на яких будуть працювати студенти. Укладання індивідуального договору на проходження практики з підприємством здійснюється не пізніше, ніж за тиждень до початку практики.

Перед початком виробничої практики студентам у встановленому порядку видаються направлення та індивідуальне завдання. Після закінчення практики вони складають звіт у порядку, встановленому профілюючою кафедрою.

Для оформлення на практику студенти повинні мати направлення на практику в даний структурний підрозділ із зазначенням прізвищ студентів та періоду проходження практики.

Адміністрація підприємства чи структурного підрозділу після співбесіди із студентами визначає конкретні робочі місця для їх працевлаштування та забезпечує проходження медичного огляду на можливість зайняття певної посади.

Прийом працівників на практику проводиться в порядку, передбаченому КЗпП та іншими нормативними документами, з обов'язковим ознайомленням з умовами праці на робочому місці, умовами колективного договору та правилами внутрішнього трудового розпорядку, пільгами і компенсаціями, передбаченими за роботу в певних умовах, проведенням необхідних інструктажів з охорони праці та протипожежного мінімуму.

Допуск практикантів до самостійної роботи проводиться після здачі іспитів у встановленому порядку та проходження визначеної кількості змін стажування.

Для забезпечення контролю за проведенням практики та виконанням її програми, адміністрацією підприємства чи структурного підрозділу видається загальний наказ про проходження практики студентами із затвердженням керівника

практики від підприємства із числа найбільш кваліфікованих фахівців.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми **виробничої практики із землеустрою** забезпечують:

– керівник практики від навчального закладу з числа досвідчених викладачів профільюючих кафедр, які брали безпосередню участь у навчальному процесі, та керівник практики від виробництва, призначений наказом адміністрації підприємства чи структурного підрозділу із числа найбільш досвідчених спеціалістів підприємства.

Керівник практики від навчального закладу:

– перед початком практики контролює підготовленість баз практики та організує до прибуття студентів проведення відповідних заходів;

– забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та питань охорони праці, видачу студентам необхідних документів (направлення, індивідуального завдання), перелік яких встановлює вищий навчальний заклад;

– повідомляє студентам про систему звітності з практики, прийняту на профільюючій кафедрі, у предметній (цикловій) комісії, а саме: подання письмового звіту, оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовку доповіді, повідомлення, виступу тощо;

– у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;

– контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проходження ними обов'язкових інструктажів з питань охорони праці;

– контролює виконання студентами–практикантами програми практики;

– подає завідувачу кафедри, заступнику директора з навчально–виробничої роботи письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення проведення практики студентів.

Керівник практики від бази практики:

– створює необхідні умови для виконання студентами програми практики; забезпечує студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці; організує проведення обов'язкових інструктажів з питань охорони праці, передбачених;

– у тісному контакті з керівником практики від навчального закладу здійснює постійний контроль за роботою студентів, контролює правильність виконання всіх завдань на робочому місці;

– організує облік робочого часу студентів;

– контролює виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку;

– після закінчення практики готує **письмову** характеристику на кожного студента, у якій відображає рівень його професійної підготовки, здатність працювати в трудовому колективі, якість підготовленого ним звіту тощо.

Для координації роботи керівників практики від навчального закладу наказом ректора УкрДУЗТ призначається **відповідальний за проведення практики студентів**, який:

– координує роботу керівників практики від навчального закладу;

– спільно з керівником практики від підприємства контролює підготовленість баз практики;

- координує організаційні заходи, пов'язані з проведенням практики;
- контролює забезпечення безпечних умов праці студентів;
- доповідає про підсумки проведення практики на засіданні Вченої ради УкрДУЗТ.

2.2.4. Підведення підсумків практики

По закінченні практики студентам, що працювали на робочих місцях, видається довідка–характеристика із зазначенням періоду роботи на практиці, яка є підтвердженням проходження практики.

Після закінчення практики студенти звітують про виконання індивідуального завдання.

Загальна форма звітності студента про практику – це подання керівнику практики від навчального закладу письмового звіту.

Письмовий звіт разом з іншими документами (довідкою-характеристикою з відділу кадрів підприємства де була проведена практика), подається керівнику практики від навчального закладу.

Звіт про виробничу технологічну та переддипломну практику захищається студентом у керівника практики від навчального закладу.

Керівник від навчального закладу приймає залік у студентів до початку наступного семестру, який починається після практики. Залік за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента..

Залік за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами наступного семестрового контролю.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надане право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених навчальним закладом та погоджених з базовим підприємством.

Студент, який повторно не виконав програму практики або отримав незадовільну оцінку за практику, відраховується з вищого навчального закладу.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедри ВПЗ, а загальні підсумки практики підводиться на засіданнях Вченої ради університету, або на раді Будівельного факультету не менше одного разу протягом навчального року. За підсумками виробничої (технологічної) практики в УкрДУЗТ проводиться студентська конференція з обміну досвідом за участю керівництва навчального закладу та представників виробництва.

2.2.5 Матеріально-технічне забезпечення практики

Фінансування проведення виробничої технологічної практики студентів, які навчаються за кошти Державного бюджету України, здійснюється за рахунок та в межах затверджених лімітів на утримання навчального закладу.

Виробнича практика студентів, які навчаються за кошти фізичних або юридичних осіб, фінансується за рахунок коштів, сплачених за навчання фізичною або юридичною особою.

Виробнича практика студентів, які навчаються за рахунок коштів Державного бюджету України на замовлення Укрзалізниці та коштів підприємств залізничного транспорту, проводиться на підприємствах залізничного транспорту. Додаткові

робочі місця та фонд оплати праці для студентів-практикантів вищих навчальних закладів створюються на підприємствах за відповідним розпорядженням Укрзалізниці.

Проїзд до баз практики і назад міським і приміським транспортом сплачується студентами за свій рахунок.

Оплата праці за керівництво практикою студентів вищих навчальних закладів та відряджень керівникам практики від навчального закладу за проведення практики здійснюється згідно з чинним законодавством.

Терміни і витрати часу на керівництво практикою, кількість студентів у групах і підгрупах, а також інші організаційні питання практики, не обумовлені в даному документі, вирішуються навчальними закладами відповідно до наскрізної програми практики та фінансування.

2.3. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА (III–IV курс)

2.3.1. Мета і задачі практики

Основним завданням переддипломної практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань з усіх дисциплін навчального плану, збір, вивчення та опрацювання фактичного матеріалу з діяльності підприємства за напрямом навчання студента.

Враховуючи особливість пропонованої теми дипломної роботи та індивідуальні здібності студента, керівник дипломної роботи доручає йому виконання такої сукупності робіт, у т.ч. науково-дослідної, яка найкращим чином забезпечить можливість виконання у визначені строки повноцінної дипломної роботи та буде сприяти завершенню підготовки молодого фахівця.

2.3.2. Бази практики

Переддипломна практика студентів спеціальності 193 Геодезія та землеустрій проводиться на базових провідних підприємствах перед виконанням кваліфікаційної роботи на підставі відповідної угоди між вищим навчальним закладом та підприємством. Зарахування на робоче місце при проходженні переддипломної практики, як правило, не проводиться.

Студенти, які навчаються у вищих навчальних закладах без відриву від виробництва і працюють за профілем спеціальності, якій вони навчаються, проходять переддипломну практику на підприємстві за основним місцем роботи.

2.3.3. Організація і керівництво практикою

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики та забезпечення безпечних умов праці студентів-практикантів на базових підприємствах покладається на керівника підприємства, структурного підрозділу. Безпосередній керівник групи студентів-практикантів від підприємства призначається наказом керівника підприємства.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми переддипломної практики забезпечують керівник дипломного проектування від університету з числа досвідчених викладачів кафедри ВПГЗ, які брали безпосередню участь у навчальному процесі з навчання спеціальності, за якою проводиться практика, та

керівник практики від виробництва з числа найбільш досвідчених спеціалістів підприємства.

Керівник практики від бази практики:

- створює необхідні умови для виконання студентами програми практики; забезпечує студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці; організує проведення обов'язкових інструктажів з питань охорони праці, передбачених;

- у тісному контакті з керівником практики від навчального закладу здійснює постійний контроль за роботою студентів, контролює правильність виконання всіх завдань на робочому місці;

- організує облік робочого часу студентів;

- контролює виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку;

Перед початком переддипломної практики студентам у встановленому порядку видаються направлення та завдання для збору інформації для виконання дипломної роботи.

Студенти вищих навчальних закладів залізничного транспорту при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, і вказівки керівників практики;

- при роботі на штатному робочому місці виконувати денні завдання якісно і своєчасно, суворо дотримуватись вимог охорони праці, трудової дисципліни;

- своєчасно підготувати звіт та скласти залік з практики.

Зібраний матеріал у вигляді звіту з теми випускної кваліфікаційної роботи, успішне виконання індивідуальних завдань та позитивний відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи може бути підставою для отримання заліку.

2.3.4 Підведення підсумків практики

Після закінчення практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Загальна форма звітності студента про практику - це подання керівнику практики від навчального закладу письмового звіту.

Письмовий звіт разом з іншими документами (довідкою - характеристикою з відділу кадрів підприємства, де була проведена практика), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

Звіт про переддипломну практику захищається студентом у керівника практики від навчального закладу.

Керівник від навчального закладу приймає залік у студентів до початку наступного семестру, який починається після практики. Залік за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента..

Залік за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами наступного семестрового контролю.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надане право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених

навчальним закладом та погоджених з базовим підприємством.

Студент, який повторно не виконав програму практики або отримав незадовільну оцінку за практику, відраховується з вищого навчального закладу.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедри ВПГЗ, а загальні підсумки практики підводяться на засіданнях Вченої ради університету, або на раді Будівельного факультету не менше одного разу протягом навчального року. За підсумками переддипломної практики в УкрДУЗТ проводиться студентська конференція з обміну досвідом за участю керівництва навчального закладу та представників виробництва.

2.3.5 Матеріально-технічне забезпечення практики

Фінансування проведення переддипломної практики студентів, які навчаються за кошти Державного бюджету України, здійснюється за рахунок та в межах затверджених лімітів на утримання навчального закладу.

Переддипломна практика студентів, які навчаються за кошти фізичних або юридичних осіб, фінансується за рахунок коштів, сплачених за навчання фізичною або юридичною особою.

Переддипломна практика студентів, які навчаються за рахунок коштів Державного бюджету України на замовлення галузевих підприємств або коштів підприємств залізничного транспорту, проводиться на підприємствах залізничного транспорту, для чого студенти зараховуються на оплачувані робочі місця. Додаткові робочі місця та фонд оплати праці для студентів - практикантів вищих навчальних закладів створюються на підприємствах за відповідним розпорядженням, на промислових та галузевих підприємствах, з якими були укладені індивідуальні договори, на кафедрі ВПГЗ.

Проїзд до баз практики і назад міським і приміським транспортом сплачується студентами за свій рахунок.

Оплата праці за керівництво практикою студентів вищих навчальних закладів та відряджень керівникам практики від навчального закладу за проведення практики здійснюється згідно з чинним законодавством.

Терміни і витрати часу на керівництво практикою, кількість студентів у групах і підгрупах, а також інші організаційні питання практики, не обумовлені в даному документі, вирішуються навчальними закладами відповідно до наскрізної програми практики та фінансування.

3. Література

1. Наказ Міністерства освіти України від 08.04.93р. №93 «Про затвердження положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України»
2. «Положення про проведення практики студентів Українського державного університету залізничного транспорту (денної та заочної форми навчання) і слухачів Навчально–наукового інституту перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів» Схвалено рішенням вченої ради Укр ДУЗТ протоколом №5 від 30 червня 2015 року.
3. «Положення про навчально–виробничий загін студентів УкрДУЗТ» від 30.05.2017р. №4
4. «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів залізничного транспорту I – IV рівнів акредитації» затвердженого наказом №94–Ц від 28.02.2008р.
5. Геодезія : підруч. / за заг. ред. С. Г. Могильного, С. П. Войтенка. – Донецьк, 2003. – Ч. 1. – 458 с.
6. Порицький Г.О. Геодезія : підруч. / Порицький Г. О., Новак Б. І., Рафальська Л. П. – К. : Арістей, 2007. – 260 с.
7. Ващенко В. Геодезичні прилади та приладдя : навч. посіб. / Ващенко В., Літинський В., Перій С. – Львів : Євросвіт, 2009. – 208 с.
8. Геодезичний енциклопедичний словник / за ред. В. Літинського. – Львів : Євросвіт, 2001. – 668 с.
9. Про топографо–геодезичну і картографічну діяльність: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 5–6. – Ст. 46.
10. Інструкція з топографічного знімання в масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500 (ГКНТА-2.04-02-98). – К. : ГУГКтаК України, 1998. – 97 с.
11. Основні положення створення державної геодезичної мережі України / Затв. постановою Кабміну України від 8.06.1998 № 844. – К., 1998. – 14 с.
12. Положення про порядок встановлення місцевих систем координат / Затв. наказом Мінекоресурсів України від 3.07.2001 № 245.
13. Умовні знаки для топографічних планів масштабів 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500. – К., 2001. – 256 с.
14. Добряк Д.С. Стан і перспективи розвитку землеустрою в Україні, 2002.
15. Новаковський А.Я., Третяк А.М. Теоретичні основи сучасного землеустрою, 2009.
16. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами. – К, 1998.
17. Третяк А.М. Наукові основи землеустрою. – К, 2002.